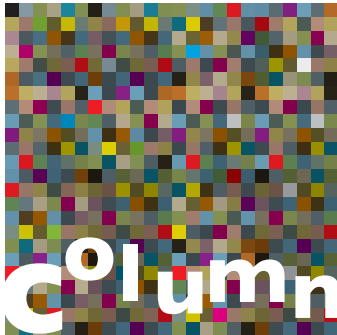

Voor eeuwig anoniem

ANJA KRABBen

Wat is de aantrekkingskracht van natuurbegraafplaatsen? Die lijkt tweeledig: allereerst de wetenschap dat er nieuwe natuur wordt gecreëerd, waar jij als overledene aan mee mag werken; en als tweede de eeuwige grafrust.

Een eeuwig graf is niet hetzelfde als eeuwige grafrust. Een eeuwig graf

veronderstelt een gemarkeerde plek: hier is een graf en hier ligt deze persoon, duidelijk gemaakt door de naam op het grafteken. Op een natuurbegraafplaats krijg je eeuwige grafrust, maar geen eeuwig graf. Niemand zal ooit met jouw botten gaan slepen, dat garandeert de natuurbegraafplaats. Maar het graf (de markering, het houten plaatje) verdwijnt of wordt natuur (in de vorm van een boom of struik), maar zal niet meer herkenbaar zijn als plek waar begraven is. Het graf verdwijnt, jij niet.

Onzin natuurlijk... uiteindelijk verdwijnt het lichaam ook geheel, en juist op een natuurbegraafplaats waarschijnlijk sneller en eerder dan op een gewone begraafplaats, omdat hier iedereen in natuurvriendelijke en snel afbreekbare materialen begraven wordt en dat duurt allesbehalve een eeuwigheid. Maar de garantie dat niemand jouw botten zal overbrengen naar een knekelgraf en dat de grond waarin jij ligt onberoerd blijft, is blijkbaar voor sommige mensen van groot belang.

Een groene omgeving kunnen gewone begraafplaatsen ook bieden en zelfs de belofte van nieuwe natuur, maar eeuwige grafrust niet, ook al geeft u graven met eeuwigdurend grafrecht uit. Juist omdat de begraafplaats dan voor eeuwig een begraafplaats moet blijven, mét monumenten en al. Ook al vergaan onder die monumenten de stoffelijke overschotten tot er niets meer van over is en is zo'n begraafplaats op de lange duur feitelijk een bewaarplaats van lege graven. Maar wij weten allemaal dat begraafplaatsen kunnen sluiten en worden opgeheven. Dat eeuwigdurende graven waar niemand naar omkijkt worden 'geruimd' en de monumenten weggehaald.

Elke begraafplaats is op de lange duur feitelijk een bewaarplaats van lege graven

Het wonderlijke is dat een (echte) natuurbegraafplaats een beperkte levensduur heeft als begraafplaats – als ie vol is gaat ie dicht – maar wel eeuwige grafrust kan bieden. Een natuurbegraafplaats zal nadat het laatste lichaam er begraven is worden 'overgedragen aan de natuur'. Dan is het ook geen begraafplaats meer en zal het ook steeds minder van belang zijn dat er ooit begraven is. Honderd jaar nadat de laatste persoon er de grond in is gegaan, zal niemand dat meer weten of nog kunnen schelen. De lichamen zijn dan allang vergaan. En ook al is dat niet zo, is niet elk bos een begraafplaats? Misschien niet van mensen, maar wel van vele dieren.

Die eeuwigheid is op de natuurbegraafplaats niet verbonden aan een naam, een individu, een ego. Maakt dat de mens die voor de natuurbegraafplaats kiest tot een onbaatzuchtige weldoener en degene die kiest voor een graf met eeuwigdurend grafrecht op een gewone begraafplaats tot een egotripper? Zo simpel is het natuurlijk ook weer niet, want op oude graven en begraafplaatsen wordt ook over de historie van een stad of dorp en haar inwoners verteld. Maar het zet wel aan tot nadenken. Bij mij tenminste – wat zoek ik in een graf? En bij u hopelijk ook – wat denkt u dat de mensen bij u zoeken en wat wilt en kunt u hen bieden?

Tekening Frank Muntjewerf